

Sygnatura akt II Ca 218/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Oleksiak
Sędziowie:	SO Katarzyna Biernat-Jarek SR (del.) Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)
Protokolant:	Agnieszka Zapalska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w D.

przeciwko Gminie (...)K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

z dnia 16 października 2013 r., sygnatura akt I C 1861/13/N

1. oddala apelację;
2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 16 maja 2013 roku

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 października 2013 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie w punkcie I zasądził od strony pozwanej Gminy (...)K.in solidum wraz z B. M., D. M. (1)i I. D., w stosunku do których obowiązek zapłaty został orzeczony prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 29 marca 2013 roku, na rzecz strony powodowej (...) S.A.z siedzibą w D.kwotę 315,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2012 r. do dnia zapłaty oraz 1 495,40 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 23 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty, w punkcie II oddalił

powództwo o zapłatę kwoty 14 528, 08 zł, w punkcie III umorzył w pozostałej części postępowanie, a w punkcie IV zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1938 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Za bezsporne Sąd Rejonowy przyjął to, że pismami z dnia 15 października 2004 r. i z dnia 7 marca 2006 r. poprzednik prawny strony powodowej wypowiedział najemcom umowę najmu lokalu mieszkalnego. Wyrokiem z dnia 27 lutego 2007 r., sygn. akt I C 508/06/N Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie nakazał pozwanym B. D.(aktualnie M.), D. M. (1), I. D.i D. M. (2)opuszczenie lokalu jednocześnie ustalając, iż przysługuje im tytuł prawny do lokalu socjalnego i wstrzymując wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...)K.oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Pozwani nadal zamieszkują w lokalu na os. (...), a Gmina (...)K.nie złożyła im dotąd oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Pozew w niniejszej sprawie został złożony drogą pocztową w dniu 15 marca 2013 r. i wpłynął do Sądu w dniu 18 marca 2013 r.

Ponadto na podstawie niekwestionowanych dowodów z dokumentów i zeznań świadków Sąd Rejonowy poczynił następujące ustalenia faktyczne. Po wydaniu przez Sąd wyroku eksmisyjnego pozwani nie opłacali opłat z tytułu korzystania z mieszkania. Zaległość z tego z tytułu za okresy od czerwca 2009 r. do lipca 2012 r. wynosiła 19 336,11 zł, w tym 543,41 zł za marzec 2010 r. Strona powodowa pismem z dnia 20 sierpnia 2012 r. (data wpływu do Gminy - 23.08.2012 r.) zwróciła się o zapłatę powyższej kwoty z tytułu odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego. Pismem z dnia 4 września 2012 r. Gmina (...)K.domagała się dostarczenia szczegółowych miesięcznych naliczeń odszkodowań kierowanych do pozwanych, wskazujących co składa się na wysokość miesięcznego odszkodowania wraz z rozliczeniem opłat za media i informacji, czy strona powodowa posiada jakiegokolwiek tytuły egzekucyjne przeciwko osobom eksmitowanym i czy zostały wypłacone dodatki tytułem czynszu.

Sąd Rejonowy wskazał, że zobowiązanie do naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym jest świadczeniem bezterminowym. Zatem do opóźnienia w spełnieniu świadczenia przez zobowiązanego zgodnie z art. 455 k.c. dochodzi, gdy nie zostanie ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Wysokość zobowiązania odpowiada co najmniej wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie osoba wobec której orzeczono eksmisję byłaby obowiązana opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł. W ocenie Sądu Rejonowego uzasadnione było żądanie zapłaty odsetek od dnia wymagalności opłat czynszowych. Roszczenie odszkodowawcze właściciela wobec gminy ma bowiem charakter okresowy i powinno być zaspokajane przez gminę co miesiąc. Środki za marzec 2010 r. były należne w dniu 17 marca 2010 r., zatem zarzut przedawnienia skuteczny był jedynie co do zaległości za okres do lutego 2010 r. Odsetki na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądzone od dnia 24 lipca 2012 r. Z dniem 23 lipca 2012 r. bezskutecznie bowiem upłynął termin na spełnienie świadczenia wynoszący „7 dni od wystawienia wezwania”, wyznaczony Gminie z wezwaniu z dnia 16 lipca 2013 r.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od punktu I powyższego wyroku w zakresie zasądzającym kwotę 315, 52 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, wniosła strona pozwana Gmina (...)K.. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego a to art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 417 k.c. oraz art. 117 § 2 k.c. z zw. z art. 442¹ § 1 k.c.

Naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 417 k.c. uzasadniała niezasadnym przyjęciem, że dochodzone od strony pozwanej roszczenie odszkodowawcze ma charakter okresowy. Odszkodowanie to nie jest świadczeniem okresowym, choć okresowy charakter nadano obowiązku osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego wynikającemu z art. 18 ust. 1 pkt 1-3 ustawy. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazała na różnice pomiędzy odpowiedzialnością gminy i odpowiedzialnością lokatora względem właściciela lokalu. Zakwestionowała także przyjęty przez Sąd Rejonowy termin zapłaty odsetek. Wezwanie do zapłaty odszkodowania zostało doręczone Gminie w dniu 20 lipca 2012 r. Przy uwzględnieniu 7-dniowego terminu zapłaty odszkodowania, odsetki winny być zasądzone od dnia 28 lipca 2012 r. Za początek biegu terminu nie można przyjmować daty wystawienia pisma.

Naruszenia art. 117 § 2 k.c. z zw. z art. 442¹ § 1 k.c. upatrywała w jego niezastosowaniu i uznaniu, że roszczenie w kwocie 315,52 zł za okres od 1 do 17 marca 2010 r. nie uległo przedawnieniu. Strona powodowa skierowała sprawę na drogę sądową w dniu 18 marca 2013 r. Zgodnie zatem z art. 442¹ § 1 k.c. przedawnieniu uległo roszczenie za okres do dnia 17 marca 2010 r.

Wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 315,52 zł oraz zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. Podniosła, że przedawnienie roszczenia o zapłatę za marzec 2010 r. rozpoczęło swój bieg w dniu 18 marca 2010 r. tj. z dniem bezskutecznego upływu terminu płatności. W tym bowiem dniu powódka dowiedziała się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Pozew został nadany w dniu 15 marca 2010 r. Termin zapłaty odszkodowania wynosił 7 dni liczonych od dnia wystawienia wezwania, upływał zatem w dniu 23 lipca 2012 r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

1. Słusznie zarzuca apelacja, że obowiązkowi odszkodowawczemu gminy za niedostarczenie lokalu socjalnego nie sposób przydać charakteru okresowego. Odpowiedzialność ta, co obecnie wprost wynika z brzmienia art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, jest odpowiedzialnością deliktową opartą na art. 417 § 1 k.c. Tymczasem jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I CSK 262/09, Lex 738077; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 roku, I CSK 494/08, Lex nr 518079) zobowiązania, których źródłem zaistnienia są czyny niedozwolone powstają w dacie popełnienia tych czynów, a wobec tego, że nie wskazują terminu w jakim dłużnik powinien naprawić szkodę zaliczane są do zobowiązań bezterminowych. Postawienie takiego zobowiązania w stan wymagalności następuje w rezultacie wezwania dłużnika przez wierzyciela do zapłaty, a zatem wezwanie to przekształca zobowiązanie bezterminowe w terminowe. Właściwość tych zobowiązań nie wskazuje przy tym na istnienie obowiązku naprawienia szkody przez dłużnika w określonym terminie. Tak też jest w przypadku odpowiedzialności odszkodowawczej gminy za niedostarczenia lokalu socjalnego, gdzie również brak jest podstaw do twierdzenia, by terminowość świadczenia wynikała z właściwości (natury) zobowiązania. W piśmiennictwie wskazuje się, że jeżeli o terminie spełnienia świadczenia decyduje właściwość zobowiązania – wówczas to natura zobowiązania wyznaczała będzie termin spełnienia świadczenia i z istoty zobowiązania wynikało będzie w sposób nie budzący wątpliwości, że spełnienie świadczenia po terminie będzie bezprzedmiotowe np. leczenie chorego, uszycie garnituru ślubnego. Wskazuje się dodatkowo, że termin spełnienia świadczenia wynika z właściwości zobowiązania, w sytuacji gdy świadczenie powinno być spełnione jak najszybciej np. usunięcie skutków ulewy. W przypadku odpowiedzialności odszkodowawczej za niedostarczenie lokalu socjalnego tak nie jest.

Nie jest przy tym przekonywujący argument Sądu Rejonowego, w którym terminowość tego świadczenia wywodzi on z brzmienia art. 18 ust. 3 ustawy o ochronie praw lokatorów, w którym jest mowa o tym, że osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Jest tak dlatego, że odpowiedzialność byłego najemcy i odpowiedzialność gminy oparta jest na zupełnie innych podstawach, co już zostało wyjaśnione w orzecznictwie, gdzie przyjmuje się, że odpowiedzialność gminy za szkodę wynikłą z zajmowania lokalu bez tytułu prawnego przez osobę uprawnioną z mocy wyroku do lokalu socjalnego oraz tej osoby jest odpowiedzialnością in solidum i nie jest odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do tej osoby (por. uchwała Sądy Najwyższego z dnia 7 grudnia 2007 roku, III CZP 121/07, OSNC 2008/12/137 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 roku, V CSK 3`1/08, Lex 457701). Na marginesie tylko zauważyć można, że już na wstępie swoich rozważań prawnych sam Sąd Rejonowy wskazał, że zobowiązanie do naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym jest świadczeniem bezterminowym.

2. Przydanie roszczeniu odszkodowawczemu za niedostarczenie lokalu socjalnego charakteru bezterminowego wyklucza również przyjęcie, by było to świadczenie okresowe, w którym gmina obowiązana byłaby uiszczać odszkodowanie co miesiąc w terminie, w którym stosowne odszkodowanie winien płacić lokator, co do którego nie może budzić wątpliwości, że jego świadczenie ma charakter okresowy, skoro winno być ono uiszczane co miesiąc (art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów).

3. Należy jednak zgodzić się z poglądem Sądu Rejonowego, że świadczenie za marzec 2010 roku nie uległo przedawnieniu. Za tym stanowiskiem przemawiają jednak nieco inne argumenty.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W literaturze przedmiotu przyjmuje się, że w świetle art. 120 k.c. przez wymagalność roszczenia powinno się rozumieć dzień, w którym dłużnik może spełnić świadczenie w sposób zgodny z treścią zobowiązania. Patrząc przez pryzmat materialnoprawnej sytuacji wierzyciela, wymagalność roszczenia określa się jako stan, gdy wierzyciel może postawić skuteczne żądanie, aby dłużnik uczynił niezwłocznie zadość jego roszczeniu. Skoro roszczenie odszkodowawcze z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego jest świadczeniem bezterminowym, to bieg terminu przedawnienia winien być liczony od dnia, w którym wierzyciel byłby uprawniony do domagania się zapłaty z tego tytułu.

Strona powodowa dochodzi w niniejszym postępowaniu odszkodowania w wysokości czynszu i innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać osoby zajmujące lokal, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Jeżeli zatem osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie (art. 18 ust. 1 ustawy), to termin spełnienia ich świadczenia upływa w pierwszym dniu następnego miesiąca. Do tej chwili szkoda po stronie właściciela w zakresie odszkodowania, które odpowiada wysokości opłat, które obowiązany byłby ponosić byłyby najemca, w ogóle nie powstaje, bo nie jest jeszcze wiadomo, czy świadczenia tego nie spełni lokator. Wymagalność roszczenia z tytułu odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego, w zakresie w jakim odpowiada ona należnościom byłego najemcy, powstaje – w rozumieniu art. 120 § 1 k.c. – w dniu, w którym lokator nie uregulował w ustawowym terminie swojego zobowiązania względem właściciela. W tym dniu wierzyciel może postawić przeciwko gminie skuteczne żądanie, aby uczyniła niezwłocznie zadość jego roszczeniu, które w omawianym zakresie jest pochodną roszczenia względem lokatora. Wcześniejsze wezwanie, w chwili gdy szkoda nie powstała, nie odniosłoby skutku.

Z tego względu należało przyjąć, że trzyletni bieg terminu przedawnienia odszkodowania za marzec 2010 roku rozpoczął swój bieg dopiero w dniu 1 kwietnia 2010 roku i do chwili wniesienia pozwu (15 marca 2013 roku) nie upłynął. Skutkuje to stwierdzeniem, że odszkodowanie za marzec 2010 roku nie uległo przedawnieniu.

Z powyższych przyczyn apelacja, pomimo częściowej zasadności podniesionych w niej zarzutów, nie zasługiwała na uwzględnienie i jako taka podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

4. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na zasądzoną tytułem kosztów kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej, obliczone stosownie do treści § 6 pkt 1 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Ref. SSR L. W.